

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. — Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

.. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“. ..
Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica števil. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 20 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

.. Odgovorni urednik Radivoj Korene. ..
Telefon številka 118.

Odločitev padla. — Vojna!

Srbija ni pristala na avstrijske zahteve. — Mobilizacija v Srbiji. — Ruska vlada odredila splošno mobilizacijo. — Grozne žrtve židovskih špekulacij. — Zadnje vesti.

Na predvečer...

Svetovna zgodovina pozna malo tako kritičnih dni, kakor sta bila zadnja dva dneva. To se je poznalo v vsej naši javnosti. Na vseh obrazih se je čitala zamišljenost, negotovost, tesnoba. Mučna tišina je vladala v ožraju, dnevi so bili soparni, okrog in okrog se ležale nejasne megle. Soparica je pritiskala in vse je iskalo — izhoda. Človek je iskal človeka, da bi se z njim pogovoril, prijatelj je ustavljal prijatelja in sta ugičala, kaj prinesejo bližnji trenotki. Vse je čitalo liste in iskalo novih poročil.

»Ali imate novih poročil?« — »Ne še?« — »Kaj bo?« — »Bog ve.« Splošno se je sodilo, da tako kritičnih trenotkov Evropa že dolgo ni doživela; vsaka razrešitev je kazala nove nedogledne posledice. Vse kombinacije so ostale kombinacije in niso kazale nikakih izhodov. Avstrijska nota je bila tako krepka, da je odločno izražala svoj aut-aut — ali-ali. Uradna poročila so izjavljala, da se ne pusti nikakega odloga, niti posredovanja. Za Srbijo je stalo torej: ali sprejeti noto — ali vojno. V tem smislu so tudi pisali vsi listi.

To vprašanje pa ni bilo važno samo za dve državi, ampak za celo Evropo, kajti v sedanjih časih ne more nihče presoditi, kake kombinacije utegnejo nastati, ako zamaje tako težko vzdržani evropski mir. Zato so s skrbjo gledali na razvoj dogodkov ne le diplomati, ampak tudi vsi, ki se boje — evropske vojne.

Oborožene evropske velesile so nervozno čakale ure odločitve. Milijoni bi se bili zganili.

Vsi, ki so želeli državam in narodom blagostanja so imeli le eno željo: da se reši mir.

POPOLDANSKE IN VEČERNE VESTI.

Kralj se je vrnil.

Belgrad, 25. julija. Kralj Peter se je vrnil iz topline v Belgrad ter je odredil izredno sejo skupščine.

Pomen kraljevega ukrepa.

Belgrad, 25. julija. Kakor hitro se je razširila vest, da je kralj odre-

dil izredno sejo skupščine v Belgradu, so politični krogi takoj sklepali, da je srbski odgovor na avstrijsko noto dovoljen, ker sicer bi skupščina ne mogla zasedati v Belgradu.

Vtis v Belgradu.

Belgrad, 25. julija. Ko so listi sinoči dobili tekst avstro-ogrsko note so pisali vsi mirne komentarje, v katerih so povdarjali, da Srbija ne more ugoditi.

Kaj pove ogrski list.

Ogrski list »Ce Nap« poroča, da je več srbskih oficirjev, ko so zvedeli za noto, priredilo po noči v častniškem kazinu veliko veselico, ki je trajala do ranega jutra. (Odgovornost ima »Ce Nap«.)

Usoda Belgrada.

Belgrad, 25. julija. Iz Belgrada so prepeljali narodno banko in fondovo upravo v Niš, ker nameravajo mesto, da ne bi trpelo škode, prepustiti brez obrambe.

Kako je bio v Sarajevu.

Sarajevo, 25. julija. Noto so priobčili listi v posebnih izdajah. Poročilo je vzbudilo povsod veliko pozornost.

Rim — presenečen.

Rim, 25. julija. Vsebinska Avstro-ogrsko note Srbiji je povzročila tu največjo osupljenost.

Kaj pravi Rusija.

Petrograd, 25. julija. Ruska telegrafna agentura je izdala izjavo, da carska ruska vlada z veliko skrbjo zasleduje razvoj dogodkov med Avstro-Ogrsko in Srbijo in izjavlja, da Rusija v slučaju oboroženega konflikta med Avstro-Ogrsko in Srbijo ne more ostati indiferentna.

Petrograd, 25. julija. Rusija bo storila vse, da obvaruje Srbijo pred oboroženim konfliktom. Položaj se presoja, kakor še nikdar in vse sodi, da stojimo pred svetovno vojno z nedoglednimi posledicami.

Petrograd, 25. julija. Izdan je bil tudi uradni komunikat o tem, da je med francoskim prezidentom in ruskim carjem popolna soglasnost v vseh vprašanjih.

Ali so bili presenečeni ali ne?

Nekatere vesti pravijo, da je bila ruska diplomacija presenečena radi vsebine note, druga zopet pravijo, da je vedela diplomacija za noto vedela že v torek in da ni bila presenečena.

Putnik zadržan na svoji poti v Belgrad.

Gardec, 25. julija. Šef srbskega generalnega štaba vojvoda Putnik se je zdravil v kopališču v Gleichenbergu. Včeraj je došel k njemu poseben srbski kurir, ki mu je poročal o avstro-ogrski noti ter mu prinesel tudi ukaz, naj takoj odpotuje v Srbijo. Putnik se je odpeljal na postajo Feldbach državne železnice, da bi se odpeljal z brzovlakom preko Ogrske v Srbijo, a je brzovlak zamudil. Čakal je zato prihodnjega vlaka in se odpeljal namesto proti Ogrski ravno v nasprotno smer proti Gradcu. V Gradcu pa ga je na južnem kolodvoru danes ob pol 11. uri dopoldne prišla policija in odpeljala na policijski urad, da se legitimira. Na ta način vojvoda Putnik, šef srbskega generalnega štaba, ne bo mogel dospeti v Belgrad danes do 6. ure zvečer, ko bo kriza že nastopila.

Gradec, 25. julija. Srbski general Putnik, ki je bival s svojo hčerjo v letovišču Gleichenberg, se je odpeljal ob tri četrti na 2. uro iz Gradca direktno v Belgrad.

Kaj pa avstrijska zavezništva Italija?

Rim, 25. julija. Oficijozna »Tribuna« konstatira, da Italija ni odobravalav avstro-ogrsko ultimatumu že zato, ker o tem koraku Avstro-

Ogrske ni bila vnaprej obveščena, Italija pa je aktivno intervenirala pri srbski vladi, da naj avstrijske zahteve vsaj v glavnem sprejme. Kakor se zatrjuje, hoče Italija tudi na Dunaju postaviti primerne nasvete, v nadi da se bo dalo morda še v zadnjem trenutku spor mirno rešiti. — Tudi italijanski politični krogi presojujejo položaj silno resen. Boje se evropske katastrofe.

Noti ugodeno?

Dunaj, 25. julija. »Neue Freie Presse« iz Belgrada poroča: Mir zagotovljen. Srbska vlada avstrijsko noto v polnem obsegu in sicer s protestom in povdankom, da se zanaša na pravično voljo Evrope. Iste vesti prihajajo iz Budimpešte. Isto rajhovska »Frankfurter Zeitung«.

Kaj sedaj?

Dunaj, 25. julija. Politični krogi zatrjujejo sledeče: Tudi v slučaju, da bi Srbija sprejela vse pogoje avstro-ogrsko ultimatumu, bi diplomatska akcija, naperjena proti Srbiji, s tem še nikakor ne bila zaključena. Avstro-Ogrska bi strogo zahtevala eventualno z nadaljnjimi ultimati, da se vsaka njenih zahtev nemudoma izpolni in bi se eventualno za realno izpolnitev teh svojih zahtev ne strašila enakih korakov, kakor jih stori sedaj.

Zadnja poročila na tretji strani.

O srbski armadi.

Gotovo bo marsikoga v teh časih zanimalo, kako močna je srbska vojska. Na to vprašanje je težko odgovoriti, ker je znano, da sega v Srbiji vojaška dolžnost do 60. leta. Tudi narod je oborožen. Podajamo tu le nekaj podatkov, ki jih prinaša »Tagespost« v »Militärische Rundschau«.

Srbska vojska, ki je bila pred 1. 1908. še organizirana kot milica, se je od aneksijske krize zelo povzdignila. Posrečilo se ji je v dveh balkanskih vojnah, da je iz mnogoštevilnih bitk in bojev zmagonosno izšla. Srečno končana vojna je bila podlaga za nadaljni razvoj. Pred balkansko vojno je štela pet divizij — prvega poziva in pet divizij drugega poziva. Prvi poziv je na ta način dal 161.000 mož, drugi poziv pa 88.000 mož. Med boji ob Bregalnici so bili vpo-klicani še vsi ostali možje od 18—50. leta. Na ta način je štela srbska vojska v drugi balkanski vojni 450.000 do 500.000 mož, torej okroglo pol milijona.

V mirnem času je štela vojska pred balkansko vojno 30.000 mož, 1. 1912. se je pomnožila na 50.000 letos v pomladi pa je imela 53.000 mož. Koncem junija t. l. so bili vpo-klicani rezervisti, tako da je bilo pod orožjem 120.000 mož. V jeseni leta 1913. je osnovalo vojno ministrstvo pet divizij vnov osovbojenih kraji in sicer v središču: Ibar, Kosovo, Vardar, Bregalnica, Bitolj.

Ker je srbska armada v obeh vojnah izgubila okoli 50.000 mož in

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881.

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

: obrestne hranilne : **4 3/4 %** brez odbitka rentnega
: vloge po čistih : **4 4/4 %** : davka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Visoka pesem ljubezni.

Roman iz francoske zgodovine

»Ne!« je odgovoril vojak in stekel hitreje.

»Petsto!« je povzel Pardajan.

»Pustite me, gospod, sicer zakličem na pomoč!«

»Tisoč!...«

Vojak se je ustavil na mestu in zardel kakor mak.

»Kaj hočete od mene?« je dejal z drhtečim glasom.

»Tisoč liver vam dam, če mi daste prečitati pismo, ki ga imate pri sebi.«

»Za tisoč liver se ne dam obesiti. Kar pustiva to!«

»Oho! Torej je stvar tako važna? Hm, potem vam dam dva tisoč liver.«

Vojak je omahnil, bled kakor mrtič. Pardajan je povzel naglo:

»Stopiva v najbližjo krčmo; vi izijete steklenico dobrega vina, jaz pa odprem tačas pismo, prečitam ga in pritrdim pečat na prejšnje mesto. Nihče ne izve, da je bilo v tujih rokah.«

»Ne!« je zamrmral vojak z zamolklim glasom. »Moja oficir pravi,

da me obesijo, ako pride pismo v ne-prave roke.«

»Tepec! Saj ne bo vedel, da je prišlo!«

»Z Bogom!«

»Tritisoč liver!« je rekel Pardajan.

Prijel je vojaka pod pazduho ter ga potegnil v sosednjo krčmo. Vojak se je potil v curkih. Zardeval in prebledeval je zaporedoma.

»Ali mislite zares?« je zamrmral, ko sta sedela pri steklenici.

Pardajan pa je izpraznil svoj pas, rekoč:

»Preštej!«

Vojaku se je zableščalo, kakor da gleda v sonce. Nikoli še ni bil videl toliko zlata. Celo premoženje je ležalo pred njim na kupu. Sikaje je porinil Pardajanu pismo in si stresel zlatnike v žepe, ne da bi jih štel.

Nato je vstal, planil skozi vrata in izginil, kakor da se mu je zmečalo v glavi.

Pardajan je skomizgnil z ramami in mirno odpečatil pismo, ki se ga je bil polastil za tako visoko ceno.

Čital je:

»Vaša svetlost! Zaprta popolna kočija si je pripeljala pravkar k vratom Sv. Antona, v spremstvu kakih dvanajstih jezdecev. Maršal Monmoransiški je bil z njo. Zdel se je zelo nejevoljen, ker ni mogel skoz. Mislim tudi, da sem spoznal pustolovca, ki ste mi ju opisali. Moji ljudje sledijo kočiji in jo opazujejo; zdi

se, da se vrača v Monmoransiški dvorec. Drznem se upati, da sežge vaša svetlost ta list takoj po prejemu in da ne pozabi tistega, ki ga je poslal.«

»Aha!« je dejal Pardajan. »Zdaj šele vem, kaj pomeni kraljev ukaz, zapreti vsa pariška vrata!... Hm, toda Landrijevihi tritisoč liver je vzel hudič... Ah, kaj! Bogat je, naj čaka!«

To rekši, se je odpravil Pardajan na pot, da se vrne v Monmoransiški dvorec.

Tisti večer je prejel maršal Danviliški toliko listov, kolikor je bilo vrat v pariškem obzidju. Vsi so naznanjali v kratkih besedah: »Nič novega.« ali pa: »Maršala ni bilo tu«, ali tudi: »Naznačene osebe se niso pojavile pri naših vratih.«

Samo straža pri vratih Sv. Antona ni poslala nikakega obvestila.

Maršal Monmoransiški, Luiza, Ivana de Pien in oba Pardajana so bili torej jetniki v Parizu! Danvil, ki je čakal prilike, da umori Karla IX., izkoriščaje in zlorablaje dotlej zaupanje, ki ga je užival pri mladem kralju, Danvil, ki ga je smatral Karla IX. za steber kraljestva, Katarina pa za steber cerkve, Danvil si je bil izposloval za dobo treh mesecev naloge, nadzorovati pariška vrata. Ni mu bilo težko dokazati, da je v sedanjih okolištinah nujna potreba, paziti na vse, kar prihaja v gl. mesto.

In kralj mu je bil poveril močno oblast nekakšnega vojaškega guvernerja pariškega.

Ta oblast se je imela končati na dan Margeritine poroke s Henrikom Bearskim, po odhodu armade in vseh hugenotov na Nizozemsko.

Danvil je razpolagal tako z izjemno močjo. Pariz je bil ena sama ogromna ječa, on pa — vrhovni ječar nad njo.

V Monmoransiškem dvorcu je teklo življenje brez posebnih dogodkov. Vsi so bili sklenili, da ostanejo zaprti v dvorcu in ne napravijo nobene praznega poizkusa več. Pariška vrata niso mogla ostati zaklenjena vso večnost; razume se po sebi, da je bil namen naših prijateljev, porabiti prvo ugodno priliko, ki bi se jim ponudila.

Tako je minilo kakih štirinajst dni.

Vitez in stari Pardajan sta hodila skoraj vsak dan v mesto po novice; razvala pa sta sila previdno zakaj, vedela sta, da bi bilo za vse slabo, če bi ju spoznali.

Nekega večera je šel klativitez sam z doma; ko se je vrnil, je zagledal v Švicarjevi loži človeka, ki ga je spoznal takoj: bil je Iliko, dični nečak Danvilovega oskrbnika. Pardajan se je zdrznil in stopil v ložo.

»Kaj delaš tu?« ga je vprašal.

»Gospod oficir... prišel sem... baš sem pripovedoval...«

»Vohunit si prišel, podlež!... Vem, da je tako, in zato hočem storiti, kar sem ti obljubil!«

»Poslušajte me, za božjo voljo!« je jeknil Iliko.

»Porežem ti uhlje, pa mir bese-di!«

Iliko se je vzravnal in izjavil dostojanstveno:

»Tega pa že ne!«

»Kaj?«

»Samo poskusite!« je rekel Iliko. Hkrati s temi besedami je snel čepico, ki mu je pokrivala glavo do tilnika. Pardajan je ostrmel.

Iliko ni imel več ušes! Stari klatež se je zagrohotal.

Iliko si je pokrtil pohabljen glavo ter povzel s prejšnjo dostojanstvenostjo:

»Zdaj, gospod, pa kar odrežite, česar nimam več!«

»Kdo te je vendar opustošil tako?«

»Moj stric, nihče drugi! Da, gospod!... Ko je izvedel njegova svetlost gospod Danviliški, da sem izdal njegovo skrivnost iz strahu, da mi porežete uhlje, je velel mojemu stricu: Dobro! Odreži mi jih ti!... In moj stric, ki ga nisem imel nikoli za zmožnega takšnih zločinov, je izvršil kruto sodbo brez obotavljanja; nato me je vrgele nezvestnega iz dvorca. Neznana ženska me je pobrala, obvezala in ranitev mi ozdravila. Zdaj pa, gospod, se hočem maščevati, in prišel sem; da se vam ponudim na razpolago...«

prirastek iz novoosvojenih krajev ne bo dosegel niti te številke (kraj so namreč slabo naseljeni in mnogo možkih je padlo v vojni!) bi Srbija v sedanjem času zaslužila vojne komaj postavila toliko mož pod orožje, kakor v času balkanske vojne. Od balkanske vojne se je samo artilerija zdaj izboljšala. Se za časa srbsko-bolgarske vojne, so bili naročeni topovi pri Schneider-Creuzotu in se je naročilo pozneje še spopolnilo. Težka artilerija, ki je imela en regiment z 12 centimeterskimi in 15 centimeterskimi haubicami, se je pomnožila na 18 do 20 baterij po 4 topove.

Letos v maju je vlada dovolila 122 milijonov 800.000 dinarjev za oboroževanje. Ta kredit je bil namenjen posebno za nakup haubic Schneider-Creuzotovega sistema, ki so bili določeni za francosko armado. Ni izključeno, da so te haubice že gotove, vprašanje pa je, ali bi se moglo te haubice že sedaj rabiti, ako častniki in moštvo o njih še niso poučeni. Tako piše o srbski armadi »Tagespost«. Znano pa je, da vsaka država vesti o armadi rada prikriva, in da se da po tem poročilu le deloma presoditi moč srbske armade.

Koroško.

Nečuvno postopanje nemške učiteljice. Vsakega poštenega človeka mora v srce zaboleti, kadar sliši, kako se postopa s slovensko dečo v koroških šolah. To še ni dovolj, da se jih že v nežni mladosti muči z prisiljeno nemščino, ampak se otrokom naravnost pod kaznijo prepoveduje slovensko govoriti, da se tako preje pomemčijo. Kakšne sadove obrodi taka vzgoja, nam kaže sledeči slučaj, ki so ga povedali stariši učenci, ki tera obiskuje ljudsko šolo v St. Vidu. Učiteljica drugega razreda je učila, ki je govorila s svojo tovarišico s slovensko med odmorom, zato pokarala. Rekla je, da se kaj »stacega« ne smi nič več zgoditi in če jo bo v mestu slišal kak policaj slovensko govoriti, jo bo takej s seboj vzel (menda zaradi »vleizdaje«). Povedala je tudi, da bodo Korošci vse Kranjce (ker drugih Slovencev na Koroškem ni!) zapodili iz Koroškega, če pa ne bodo šli, pa jih bodo postrelili. — Otroci ji je nato jokaje obljubil, da ne bo nikdar več slovensko govoril. Ko je deklica prišla domov, ni hotela s stariši nič več slovensko govoriti; le z nemščino se jim je vedno mrmrala kaj povedati. Razume se, da je to stariše, ki so jo skrbno vzgajali, zelo zabolelo. Tako se vzgaja naša mladina v tukajšnjih šolah. Mesto, da bi jih poučevali in s tem duševno znanje širili, pa jim vzamejo s silo edini zaklad — materinščino. Ko izstopi tak otrok iz šole pa ne zna ne slovensko in ne nemško. Tužna Koroška — naše pokopališče!

Boj kot. V Celovcu ima neki brivec M. S. rodoma Srb svojo brivnico, ki je bila prejšnje čase pred atentatom znana po celem mestu kot najboljša in najbolj obiskana brivnica. Po dogodki so pa nekateri Nemci začeli agitirati za boj kot tega obrtnika, iz samega sovraštva (če ne iz »patriotizma«) do Srbov. Početje teh agitatorjev je pa kmalu pokazalo uspeh. Brivec bo najbrže moral opustiti svojo obrt, ker Nemci hočejo njegovo eksistenco uničiti. (Da se bo načrt Nemcev preje uresničil, bodo hujšakci baje poklicali nekaj klerikalcev in frankovcev, da mu bodo prišli razbit, kar se ne bo dalo »konfiscirati«.)

Ulom in samomor. V četrtek zjutraj ob 4½ so izvršili neznani tatovi vlom v trgovino urarja Maringerja. Neka gospa je videla vlomilca ter je sodila po njih zunanosti, da sta Italijana. Tatova sta pokradla za 6 do 8000 K vrednih zlatih in srebrnih urarskih izdelkov, ter sta med begom kar sejala uro in verižice. Policija ju je nato zasledovala z policijskim psom, kateri je letel proti predmestju St. Peter. Sled storilcev sta pa psa najbrže izgubila, ker je še dopoldne začelo močno deževati. Lastnik te trgovine je bil pa medtem časom na Dunaju. V trgovini ga je nadomeščala sestra, ki se je iz samega strahu in obupa kmalu nato obesila.

Štajersko.

K državnozborskim volitvam v Mariboru. O imenu kandidata za bodoče državnozborske volitve krožijo vsakolake vesti. Kaj res odločnega pa še danes ni znano. Značilno bi morda bilo, da se imenuje sedanega podžupana Nackota naslednikom Wastian in sicer za državni kot tudi deželni zbor. Deželnozborski mandat Wastian še ni odložil in vlada kljub temu, da na kakšni parlament doslej niti misli ni, v nemško-nacionalnih mariborskih krogih precejna zadrega, kajti radi bi imeli, da bi se volitve za državni in deželni zbor vršile posredno ena za drugo.

Goriško.

Eleganten pohotnež prileti? V četrtek zvečer so se pogovarjali v neki kavarni častniki, ki pa kljub vsej previdnosti niso zadosti tiho govorili. Iz njihovega pogovora se da razbrati, da je policija tekom tega tedna prišla nekega elegantnega pohotneža, ki je izvršil več nemarnih zločinov na nedoraslih deklicah. Menda se nam ne bo očitala indiskretnost ako zabeležimo ta pogovor. Aretirani pohotnež naj bi bil precej visoka in znana oseba v Gorici. Svoje »delo« je izvrševal že precej časa nemoteno. Podrobnosti iz pogovora ne moremo navesti, ker so častniki večidel govorili v mažarskem jeziku. Kar je najbolj čudno, je pa to, da na policiji ničesar ne vedo o tem, oziroma nečemu vedeti! Stvar je torej zanimiva in diši precej po Grosovi aferi v Zagrebu. Javnost naj bi zahtevala, da pride stvar na dan in naj se ne prikrivajo zločini višje stoečih oseb! Pred zakonom smo vsi enaki! Stvar bomo po možnosti zasledovali.

Gospoda okoli »Novega Časa« je lepo tiha. Niti besedice ni prinesel zadnji novostrojarski listič na naša opravičena očitanja! Za dejstvo, ki te dni vznemirja vse poštene narodne Slovence v Gorici, je ta molk nadvse značilen. Sicer imajo pa ti ljudje prav, da molčijo, ker vsaka njihova beseda bi jih potlačila še bolj globoko v blato narodnega izdajstva. Smo pač na jasnem!

Samomor vojaka v Gorici. Korporal Čeh se je vrgeel raz okno vojašnice na Travniku, na kar je v par minutah umrl. Vzrok samomora je še neznan!

Kormin. (Laški fanatizem.) Kakor znano, so prepovedali slovenskemu trgovcu Torošu imeti slovenski napis nad svojo trgovino. Gosp. Toroš pa vkljub temu še ni odstranil slovenske table nad trgovino, kar je očitno v zvezi z višjimi oblastmi, ki so preskrbele slovenske napise na korminskih okrajnem sodišču. Lahki so vsled tega silno razburjeni in vedno bolj hujšajo proti g. Torošu. Sam župan je šel k njemu in zahteval odstranitev table! Kakšna čast! Tako delajo fanatični korminski Lahji, ki živijo izključno le od slovenskega denarja.

»Burno pozdravljen« je začel govoriti g. poslanec Fon v St. Fojanju. Tako poroča »Novi Cas«. Pristavljamo, da je bil tudi kos njegovega govora precej »buren«!

»Liberta« se že zopet pritožuje čez goriške trgovce, ki imajo v svojih izlozih le slovenske reklame. Listič je sicer brez pomena, vendar je značilno za laški fanatizem, ki bi hotel Slovence kar na mah požreti.

Eksplodizija Makucove tovarne je povzročila okoli 20.000 K škode, ki je deloma krita z zavarovalnico. Makuc sicer ni bil zavarovan na življenje, pač pa je dal precej visoko zavarovati svoje stroje, kakor tudi ostalo mehanično orodje z delavnico vred.

Tržič. (Zviti tatovi.) Neznani tatovi so se priplazili minulo noč v prvo nadstropje Zorattigovega mlina, kjer so vlomili v pisarno. Tu so odprli več omar, skrinj in poškodovali skoraj vsa pisarniško orodje. Razmetali so po tleh tudi perilo, ki se je slučajno isto noč nahajalo v pisarni. Potem so odprli velik kovčeg, v katerem je bila shranjena železna skrinjica za denar in vrednostne predmete. Ko so tatovi zapazili železno skrinjico, so mislili, da je v njej mnogo denarja in so jo zato z veliko težavo odnesli po lestevkah skozi okno na dvorišče, kjer so odprli skrinjico, a v svoje veliko začudenje niso našli v njej prav nič denarja. Gospodar je namreč rabil to skrinjico za važna pisma in druge listine. Tatovi so odšli z dolgimi nosovi in praznimi rokami. Orgoniki jih pridno iščejo a dosedaj še niso prišli na sled nikomur, dasiravno je, posestnik mlina razpisal večjo nagrado za tistega, ki bi poizvedel za tatove in mu vrnil važne listine.

Dnevno.

Železniški štrajk v Italiji. V zadnjih dneh so izšle, kakor smo že poročali, v Italiji odredbe vrhovne uprave italijanskih železnic proti onim železničarjem, ki so sodelovali pri zadnjem štrajku. V posameznih sekcijah železniškega sindikata je bilo dosti razpoloženja za ponoven štrajk. Vlada pa je pripravila obsežne priprave, da štrajk zlomi, vsled česar je sindikat sklenil, da misel na štrajk opusti. Železničarji bi podvezli boj le, če bi bilo upanje na zmago, ker tega ni bilo, so storili, kar bi storil vsak pameten človek: za nekaj časa so se udali.

Knez Meriščevski umrl. Iz Petrograda prihaja vest, da je umrl knez Vladimir Petrovič Meriščevski. Knez je bil rojen 1845. leta in je bil v svojih mladih letih velik prijatelj s takratnim prestolonaslednikom, po-

znejšim carjem Aleksandrom III. Katero prijateljstvo se je pozneje ohladilo. Knez Meriščevski je od 1872. izdajal v Petrogradu konservativen list »Grazhdanin«. Knez je bil Rus in samo Rus. Njegov ideal je bila močna Rusija prosta besednega vseslovanstva. Pisal je mnogo romanov iz petrograjskega življenja. V romanih popisuje klativiteštva.

Štrajk v Petrogradu. Te dni razburja že itak razburjene dni poleg vsega še vesti iz Rusije o velikanskih štrajkih. Ravno ko je nastopila v mednarodnem položaju akutna kriza, so se začeli na Ruskem prav opasni štrajki. Štrajki so bili vedno, to je že res. Toda kje je vzrok, da so ravno v teh dneh s takšno silo izbruhnili? Položaj ruskega delavstva po socialni gospodarski in politični strani? Da, gotovo. Toda ta vzrok je obstajal že tudi prej. Zakaj torej ravno sedaj? Znano je, da rusko delavstvo po veliki večini še ni organizirano v trdnih, resnih socialističnih organizacijah, temveč da podlega anarhistični agitaciji, ki jo pa dostikrat vodijo med delavstvom življi, ki jim niso mar delavski interesi, občanska svoboda, temveč, ki so prežeti pred vsem z ognjem in sovraštvom proti slovanski Rusiji. Za takšno agitacijo se dostikrat skriva — Germanstvo, ki upa na ta način izpodjesti ruski telo in da tako pripraviti Rusijo nesposobno za vsako delo. In tudi to pot bodo veliko bolj kot sedaj preje resnične vesti, da vodijo točasne štrajke v Rusiji preoblečeni nemški oficirji. Že vedo, zakaj. Se vse šilno vjema.

V viharjih, ki so divjali v četrtek v našem Primorju in po pokrajini, se poroča, da so bili viharji po vsem Dolenjskem, kjer je izruvalo več kozolcev. Na Kočevskem je vihar divjal z vso silo. Okolo Novega Mesta, v St. Janžu in Mokronogu je precej škoda. — V Primorju je bil najhujši vihar v Kraljevi, kjer je zgubilo življenje sedem ljudi. Mnogo stavb v kopališču je poškodovanih.

Abiturljontom dajejo za »Akademsko društvo slovenskih tehnikov na Dunaju« v času počitnic pojasnila o tehničnem študiju: cand. ing. St. Dimnik (Ljubljana, Komenskega ulica 14), vand. chem. ing. Srečko Ferjančič, (Bled »Mirni dol«, cand. elektrotechn. Janko Ženko, (Ljubljana, Hliserjeva ulica 7.)

Deklica z obedom pod konji. Pred nekaj dni je nesla Frančiška Pivk iz Strazišča svojemu očetu v Majdičev mlin kosilo in je na državni cesti čez savski most padla in prišla pod konje in voz neprevidega voznika. Deklici se k sreči ni ničesar zgodilo. Kaj je bilo z jedjo, pa kronika ne pove.

Ljubljana.

Vtis proklamacije v Ljubljani. Sinoči ob 6. je vse gledalo na uro in vsi so mislili: Zdaj je odločilna ura. Popoldanska poročila so bila tako mirna, da je vse upalo na mirno rešitev. Ob osmih zvečer pa je zavrsalo po mestu. »Slov. Narod« in »Slovenec« sta priredila posebne izdaje. Ljudje so leteli pred tiskarne, kjer se je vse trlo ljudi. Vse se je borilo, da dobi v roke vsaj en iztis. Ljudje so čitali po ulicah. Po gostilnah in kavarnah je vse stalo in gledalo. Bilo je splošno presenečenje.

Prihodnja izdaja »Dneva« izide jutri ob navadni uri zjutraj. Prinesel bo »Dan« vsa najnovejša poročila. Le v slučaju posebnih dogodkov izide posebna izdaja.

Sokol I. je priredil sinoči pri »Zupančiču« zabavni večer za sodelujoče pri zadnji veselici. Večer je bil lepo obiskan. Igral je orkester. Br. Pestotnik je podal poročilo, ki kaže, da je cela prireditelj nesla okoli 6500 kron. Čistega je 3500 K. To je zaslu-ga prijateljev Sokola I. Cel večer je bil posvečen domači zabavi.

Cirkus Charles naznanja, da pride s 4. avgustom v Ljubljano. Na splošno željo je podaljšal svoje bivanje v Trstu, kjer se je občinstvu zelo priljubil. Cirkus Charles je eno največjih podjetij te vrste na svetu.

Gleda »Skrivalnice za velike nagrade« smo prejeli pismo neke ženske iz Ljubljani, ki je skrivalnico razčistila in je dobila ob tveganju 1 vebo lepega platna, dolgo 24 m. — Torej se ne more reči, da nagrade nič ne dobi, vsi pa menda ne morejo dobiti.

Načelniki kranjskih obrtnih združenj, njih namestniki in odborniki »Deželne zveze kranjskih obrtnih združenj« se opozarjajo na plenarno sejo zveze, ki se vrši v torek 28. t. m. popoldne ob 3. uri v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani, ter se naprošajo, da se gotovo udeležijo polnoštevno te seje z ozirom na važnost dnevnega reda.

Nogometne tekme. Kakor smo že poročali, se vrši danes zvečer ob pol 6. uri na dirkališču pod Tivolij klasifikacijska tekma med moštvoma »Olimpije« in »Slovana«. Ker

izid tekme odloči s tem, na katero mesto se uvrsti posamezno moštvo, bo gotovo na obeh straneh igralo požrtvovalno. Vstopnina je običajna. Tekmuje se pri vsakem vremenu.

Na današnji šentjakobski se-menj pri Plankarju na Dolenjski cesti opozarjamo narodno občinstvo, da se ga udeleži v kar največjem številu. Zabava bo najraznovrstnejša in so pripravili za razvedrilo najoriginalnejši predmeti. Na semnju nastopijo šentjakobski sejmarji v originalnih nošah, sestanejo se pa tudi vse Anice, ki praznujejo danes svoj god. Začetek veselice ob pol 4. popoldne, vstopnina za odrasle 40 v, otroci do 10. let prosti. — Semenj je v prid javni ljudski knjižnici gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj.

»Spodnješišenska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda« priredi danes vrtno veselico pri P. Stepiču. Začetek ob 4 popoldne. — Vstopnina 30 vin. Sodeluje pevski in tamburaški zbor »Citálnice«. Članstvo šišenskega Sokola izvaja proste vaje in nastopi z eno vrsto na drogu. — V splošnem je vsestransko skrbnjeno za zabavo in nikomur ne bode žal, če poseti veselico. Narodni šiškarji, pokažite se kot vedno, prijatelje družbe sv. Cirila in Metoda in pridite na veselico v kar največjem številu.

Utonil je v Gruberjevem kanalu Adolf Firm, star 19 let. Mladenič se je kopal in ga je pri kopanju prijel krč. Zgodilo se je to v petek ob 5. popoldne.

Pesem čudovito vpliva na človeka, to je stara stvar. Novo pa je, da se kaže vpliv pesmi v Kino Metropol v zanimivi drami »Čar pesmi«, ki se vrši v bolgarsko - grški vojni. Nad vse slikoviti prizori se vidi na filmu »Dalmacija«, ki je posnetek znane Saša tvrdke. »Črna roka« pa je izzvala sinoči pravcate salve smeha med obiskovalci. Predstave danes so v nedeljo ob 3, 4, 6, 7, 9, 12. z. v. z.

Hitite, pomagajte si k sreči s takojšnjim naročilom turške srečke! Zrebanje se vrši že dne 1. avgusta in kdor ne hiti, zamudi priliko, v srečnem slučaju postati tega den bogataš s 400.000 franki. — Pojasnila daje in naročila sprejema glasom našnjega oglasa: Srečkovno zastopstvo, Ljubljana 2.

Orožnik brez hlač, razposajena burka v dveh delih je vzbujala včeraj v kinematografu »Ideal« neprestan bučen smeh in kdor se hoče res dobro zabavati, naj poseti danes kinematograf »Ideal«. Tudi drama »Otroče srce« je močno ugajala, ker je res prvovrstna in se le redko vidi tako dobrih igrokazov. — Danes ob 9. zvečer vojaški koncert.

V času počitnic in na potovanju so zelo priljubljene žepne budilke, ure v zaplestnicah, moderni manjšeti gumbi, srebrne zapone. Vse te predmete kupiš najbolje v največji ljubljanski trgovini F. Čuden, Prešernova ulica 1.

Lopovščina S. L. S.

»Sava« piše: Brezmejna lumparija.

Kako daleč sega lopovščina takozvane »Slovenske Ljudske Stranke« posamejno naj pošteniji Slovenci iz spodaj dobesedno ponatisnjene okrožnice, ki jo pošilja stranka strogo zaupno svojim zaupnikom. Priobčujemo brez vsakega nadaljnega komentarja faksimile tega dokumenta podvajanosti in falotstva ljudi, ki se tudi imenujejo Slovence: Strogo zaupno!

Gg. zaupnikom S. L. S. Grozodejstvo v Sarajevem, živinsko-surovi umor plemenitega in močnega zaščitnika Slovencev in Hrvatov ter njegove preblage soproge, je razkrilo rak-rano na narodnem telesu Jugoslovanov:

Hudodelsko velesrbsko zaroto.

Nobenega dvoma ni, da deluje ta zarota tudi na Slovenskem in skuša na prikupljiv način zvesti slovenski narod odtujiti svoji veri v Avstriji.

V istem smislu delujejo razni listi, ki se sicer včasih potuhnejo, njihova glavna smer je pa dosledno obrnena na razkristjanje ljudstva in otrovanje s truplom velesrbskega protiaustrijskega nacionalizma.

Gre za novo zaroto zoper obstoj katoliškega slovenskega naroda.

V tej resni uri je v prvi vrsti dolžnost Slovenske Ljudske Stranke, da obvaruje naše ljudstvo preteče mu nevarnosti.

Obrachamo se do vseh naših zaupnikov z nujno prošnjo, da posvečajo v tej zadevi največjo pozornost in o vsem, kar izvedo, nemudoma poročajo

tajništvu S. L. S. v Ljubljani.

Zlasti se prosi poročila o sledečih točkah:

1. Ali se opaža v Vašem kraju kak volav v smislu velesrbskega od-

nosno protiaustrijstva? Od katere strani?

2. Ali se razširja v Vašem kraju slabo časopisje? Kdo je razširja?

3. Kdo je v Vašem kraju naročnik kakšnega slabega lista, kakor so: »Slov. Narod«, »Dan«, »Slovenski Dom«, »Naš Glas«, »Učiteljski Tovarščak«, »Sava«, »Zarja«.

4. V katerih gostilnah ali drugih javnih prostorih je kak tak list razporejen in kateri?

Prosimo za najnужnejši odgovor na ta vevlačna vprašanja, da bo vedelo strankino vodstvo ob pravem času ukreniti vsa potrebna odprava sredstva.

Domovina je v nevarnosti, tedaj vsi morajo na krov!

Vse za vero, dom, cesarja!

V Ljubljani, meseca julija 1914.

Zalostno je, da v teh časih, ko potrebujemo notranjega miru, begajo nekateri ljudje naše ljudstvo s takimi letaki. »Sava« prinaša faksimile takega letaka. To je vse obsodbe vredno!

Trst.

Fornari privolil v poroko. »Nuovo Giornale« poroča, da je oče zarotke inž. Ulivija privolil v poroko in pozivlja inž. Ulivija, naj se vrne v domovno, ter naj nadaljuje z eksperimenti. Poročila pravijo, da je dobil neki Ulivijev mehanik pismo, v katerem mu inženir poroča, da bo svoje poskuse nadaljeval.

V opazovalnico za umobolne so v četrtek zvečer odpeljali 28letnega Marija Zai, berača-postopača, ki se je sprl s svojo ženo. Interventirali je moral najprej zdravniška postaja, nato pa Treves. Zdej je v varstvu oddelka slaboumnice.

Lubin, znani ranitelj Turka Moreahima, umorjenega radi neke opazke pred gostilno »Argus« v Starem mestu, je v četrtek popoldan policiji zločin priznal. Zaslisevano in zaslišano prostitutko Benusijovo so izpustili na svobodo.

Težke opekline si je povzročil 5letni H. Dobravrek z vrelo vodo. Polil se je po rokah in po trebuhu. Dečku so pomagali na zdravniški postaji. Opekline niso najnevarnejše.

Poskus samomora. S fenikalno kislino se je skušal zastrupiti 19letni H. Freni. Freniju so naprej izprali želodec, nato pa so ga prepeljali v bolnišnico in od tam ga je spravil Treves v opazovalnico za umobolne.

Nogo sta zdrobili dve vreči sladkorja 59letnemu težaku L. Golji, ki je zaposlen pri prenašanju vreč v prosti luk. Golja je urejeval vreče, in med tem časom sta mu padli dve vreči napolnjeni s sladkornimi kosi na nogo, ter mu jo zdrobili. Telefonično pozvana zdravniška postaja ga je obvezala za prvo silo. Goljo so prepeljali v bolnico.

Bencin in špirit. V četrtek zvečer se je skušal zastrupiti 22letni uradnik G. Zennoni in je v tem namenu izpil dozo bencina, pomešanega s špiritom. Prepeljali so ga v IV. oddelek tukajšnje bolnišnice.

Z. J. Z. sklicuje dne 16. avgusta izredni občni zbor v prostorih gostilne N. D. O. Na dnevnem redu je volitev novega predsedstva.

AVSTRIJSKO-ITALIJSKO ZAVEZNIŠTVO.

Milanski »Secolo« je prinesel dne 22. t. m. pod naslovom problemov italijanske zunanje politike članek o Valoni in Italiji. Obravnaval je tudi avstrijsko vprašanje in zavzete Lovčene, ki naj bi bil protitež Avstrije Italiji, kateri bi vzdržal neizpremenitev ravnoteža v Jadranskem morju. Onorevole Leonida Bissolati je pisal med drugim tudi sledeče:

Dva problema sta, okoli katerih se snče os italijanske zunanje politike: to je albansko in avstro-srbsko vprašanje. Kakšno bi bilo zadržanje Italije v slučaju albanske krize in ob eventualnosti nasilnega konflikta med Srbijo in med avstro-ogrsko monarhijo: dve navidezno neodvisni vprašanji, katerih utis je tako tesno združen, da bi lahko tvorili en problem.

V slučaju konflikta med Avstrijo in med in med slovanskimi elementi ne bi vedeli, v kakšno svojo korist bi morala Italija stati Avstriji ob strani. Prinašamo je dva citata, ki kažeta vse italijansko razpoloženje zvestobe do nas: dvorni, diplomatični in politični vodilni krogi, ki v takih slučajih ne poznajo nikakršne ironije, pravijo temu — zavezniška zvestoba! O Bissolatijevem članku bi se dalo pisati cele kolone, pa mislimo, da je dovolj če le namignemo na ost njegovega poslanskega peresa. Kdor bere, bo spoznal.

Opozarjamo na IV. šentjakobski sejni, ki se bo vršil dne 2. avgusta na vrtu gostilne »Jadrana«, v slučaju neugodnega vremena pa teden dni pozneje istotam.

Venizelos v Trstu. Grški ministri predsednik Venizelos se je peljal v petek zvečer skozi Trst. V naše pristanišče je dospel s parnikom »Baron Bruck« okoli 7. ure zvečer. Na parniku ni hotel dati nekemu uradniku, ki je bil radoveden, kaj misli Venizelos o sedanjem položaju, nikakršnih pojasnil. Uradnik je izpraševal, stavljal vprašanja, Venizelos pa je odgovarjal z — molkom. Jezik se mu je razvezal šele pri razpravljanju o procesu »Magrini-Idea Nazionale«, ki se vrši sedaj v Rimu. O političnem položaju ni govoril. Niti ni hotel dati nikakršnih pojasnil o svojem potovanju. Na molu S. Carlo so ga pričakovali ugledni Grki, med njimi predsed. pravoslavne občine in dunajski grški poslanik Gryparis. S slednjim se je Venizelos podal v »Excelsior Palace Hotel«, kjer je dobil informacije o not. Čakal ga je tudi cel sveženj šifriranih telegramov, na katere je Venizelos odgovarjal nad eno uro. Vesti o avstrijsko-srbski krizi so, po poročilih, napravile nanj neugoden utis. V hotelu je prošlo za intervencijo več žurnalistov, toda Venizelos in Gryparis sta odklonila vsak intervju. Ob tritrti na deveto zvečer se je Venizelos peljal v Bruselj na posvetovalja.

Vsi železniški uradniki, ki so imeli te dni dopust, so bili na svoja mesta brzojavno poklicani.

»Mlade Proudye« glasilu češke nar. soc. mladine so prinesle v svoji številki od 16. t. m. članek o mladinskem gibanju v Trstu, izpod peresa A. Brandnerja.

O položaju in o not. Avstro-ogrski monarhiji Srbiji so pisali vsi italijanski listi obširno v svojih izdajah od 24. julija.

»Piccolo« piše v nejevoljnem, toda mirnem tonu, da bodo morali trpeti posledice persekucij jugoslovanskega dijaštva tudi Italijani, ki obiskujejo ital. srednje šole v Zadru. Radi uniforme namreč.

Narodno-socialna mladinska organizacija vabi vse člane kakor tudi prijatelje organizacije, da se zberejo danes popoldne ob pol 3. v N. D. O. odkoder gredo skupno na veselo Narodne delavske organizacije pri Sv. Ivanu. Bratje! Prihite v velikem številu, da s tem pokažete, da razumete veliki pomen ustanovitve podružnice N. D. O. pri sv. Ivanu.

Narodno-socialna mladinska organizacija je imela sinoči svoj drugi sestanek na Sovranci pri sv. Ivanu. Sestanek je bil mnogotevni obiskovan, kar nam kaže, da se je tudi sv. Ivanska mladina začela probujati. Na sestanku so govorili brat Petroša, M. Kravos, Ferjančič, Pečar in drugi. Pro sestanek je imela zapela več narodnih pesmi. Ločitev tržaških članov je bila prisrčna. Želeli bi še mnogo takih sestankov. — M. K.

Snočnja predstava cirkusa Charles je nudila vsem obiskovalcem ne navaden spored. Beli medvedje s svojimi nastopi, kengoriji v boksanju, atleti na konjih in pa novi akrobati, vse te točke so poleg drugih, odobravanje vzbujajočih točk nanovo dokazale, da je Charlesovo podjetje cirkus, kakršnega se ima priliko videti le malokdaj. Cirkus ostane v Trstu do torka. Večerne predstave pričenjajo točno ob pol 8. zvečer.

Pojavljajo se glasovi, da bodo ob nedeljah zaprti vsi trgi, s čemer bo kupčija ob nedeljah nemogoča.

Ogenj je izbruhnil v petek popoldne v ul. Istituto, v mizarnici A. Joganca. Požar so prispeli gasilci kmalu lokalizirali.

Težke opekline je zadobil 19letni asistent K. Miani, uslužben v oddelku za mehaniko parnika »Imperatore Francesco Giuseppe«. Mianija so prepeljali v bolnišnico.

Fenikalno kislino je pila triletna Vanda Donaggio. Vsed močnih bolečin ji je morala zdravniška postaja izprati želodec.

LISTNICA?

Trž. kol. »dr. Balkan«. Oprostite, toda starih ponatisov ne moremo servirati. Uvažujte drugič istočasnost! — Nekaterim dopisnikom: Prosimo za pravočasno vlaganje rokov. Prepozno vloženi naznanili zanaprej ne bomo upoštevali!

Tržaško uradništvo.

Viharji na jugu Avstrije.

V četrtek opoldne je nastal v Ljubljani vihar, ki pa je trajal le nekaj minut. Bilo je ravno opoldne, ko so ulice najbolj oživiljene. Vihar je prišel nepričakovano. Sicer je bilo celo dopoldne mračno in na severu so se vlekli nizki oblaki. Opoldne je pa namah izbruhnilo. Zavil je močan veter, ljudem je odnesel nekaj klobukov, zvil nekaj dežnikov — sicer pa so vsi brez večje škode pravočasno ušli v razne hiše. V mestu ni bilo škode, le nekaj opeke je pometalo na tla. Pod Tivoli je podrla eno brezo in strgalo z drevja nekaj listov in vej, tako da je bilo po na-

sadih precej nastano. Ker se je zgodilo vse to le mimogrede, nismo temu viharju pripisovali posebne važnosti in smo ga omenili le med ljubljanskimi novicami.

Toda že zvečer smo prejeli s Trsta poročilo, da je tam divjal hud vihar, včerajšnji listi pa so prinesli obširna poročila o divljanju ciklona v Zagrebu, na Reki in v Budimpešti. Iz tega se dá soditi, da je divjal na našem jugu ciklon, ki je preletel vse te pokrajine in je ostala Ljubljana morebiti ohranjena pred večjo škodo le zato, ker se je je ciklon le malo dotaknil. Iz poročil se vidi, da je šel ciklon v smeri od Trsta (tam je bil ob 11. dop.) preko Kranjske na Štajersko in na Ogrsko — z druge strani pa preko Reke na Zagreb (tam je bil ob 1. pop.) na Budimpešto, kjer je divjal okoli 4. ure. Vsa mesta, ki leže na tej poti so občutile grozno silo, ki jo je razvil divji orkan.

V Trstu.

»Eduost« poroča o tem:

Včeraj zjutraj je bilo vreme krasno: nebo čisto, kakor zrcalo, a solnce je že ob osmih zjutraj pripekalo z vso svojo pasjednevo silo. Malo pred deseto uro se je pa začelo nebo pokrivati z oblaki in kmalu so se po nebeškem svodu podili temni, pravi hudourni oblaki. Tupatam je padla kakšna posamezna kapljica, a ob enajstih se je vsul močnejši in gostejši dež. V tem so se pa z istrske strani dvigali grozeči zelenkasto-sivi oblaki. In ko so ti oblaki, ki so se podili z bliskovito hitrostjo, pripluli nad mesto, je zapihal močan jugo-vzhodnik in obenem se je vili močna ploha. Vse to je pa trajalo le dobre pol ure. Veter je nato odjedel, a ploha se je izpremenila v blagodejen dežek.

Ta nevihta, ki je tako nepričakovano pridivila, je pa tudi napravila precej škode, a še več strahu, kajti kolikor nam je znano, dosedaj ni zahtevala nobenega človeškega življenja.

O dogodkih v Trstu smo že včeraj poročali. Največja zmešnjava je bila v kopalščih, posebno pri svetliniku.

Ko je pridivila nevihta se je nahajalo v kopalšču kakih 100 oseb: moških, ženskih in otrok. Veter je takoj podrl del lesene ograje in odnesel obloke mnogih, ki so se kopali in so jo bili pustili na obrežju. In ko so se ljudje hoteli zateči v kajute, ki so postavljene v kopalšču, so jih našli zaprte, ker je bilo osobje — pobegnilo. Ljudje so nato začeli kar nagi bežati na vse strani: v morju je bilo pa še precejšnje število otrok, ki so se držali za vrvi in vpili na pomoč.

Redarjem se je posrečilo vse rešiti. Mnogim so poskrbeli obleke, da so mogli domov. Izvoščki so se ponudili brezplačno damam, da so jih prepeljali na dom. Več ladij je odtrgalo, več čolnov odneslo. Barko »Dioniro« je rešil parnik »Vida«. V Barkovljah so se težavo rešili otroke, ki bi jih bili valovi skoraj odnesli s seboj. Valovi so bili silni in gorje, kdor ni pravočasno bil na suhem.

Na Reki.

Enako je divjal vihar na Reki.

»Reški Novi List« poroča o tem:

Včeraj je divjal niti pol ure v Kvarneru ciklon, kakršnega ljudje že 40 let ne pomnijo. Jutro je bilo soparno, potem silno vroče — kot pekel, le gorski grebeni so bili z meglo pokriti. Atmosfera je bila motna. Okoli 10. se je nebo pokrilo s črnimi oblaki — nekaj kapelj dežja — par bliskov — ampak okoli 11 $\frac{1}{2}$ je zavil silen veter — zatulilo je, zagrmelo, okna so zažvenketala, stolpi so se majali, drevesa se lomila, skladišča so se rušila, morje pa je divjalo, kakor da hoče iz sebe pometati vse in je butalo v obalo, da se je vse treslo. Vse je bilo videti kakor šumeča pena. Ljudje so gledali, kako veter po zraku nosi desetine in opeko. Bežali so. V deseti minuti je vihar napravil ogromno škodo. — Prevrnil je vse, kar se je dalo prevrniti, potrgal je zaveso izpred trgovin, razruval javne nasade, podrl več dreves, razkopal tla — odnesel strehe — da je bilo groza gledati. Vihar je divjal po vsej obali do Kraljevice (kjer je napravil v kopalšču in v parkih mnogo škode) in do Opatic, kjer je tudi več parkov poškodovanih. Na morju se je videlo več ladij, ki so se komaj rešile. Za vse se ne ve. V kopalšču so se ljudje pravočasno rešili. Tudi na otokih je vihar grozno divjal. Škode je mnogo.

V Zagrebu.

»Pokret« piše sledeče: Okoli 1. popoldne je zadivjal strašen orkan nad Zagrebom. Po veliki vročini zadnjih dni so se začeli zbirati črni oblaki. Kmalu in zatulil veter, ki je nosil s seboj temne oblake, pol-

ne dežja in sodega. Nastala je taka tema, da je bilo treba v sobi napraviti luč.

Okoli četrta na 2. je bil orkan najsilnejši. Zdelo se je, kakor da so se oblaki zmešali v grozen kaos, iz katerega se ni razločilo nič drugega kot tuljenje in zavijanje vetra. Strela je vdarjala, 20 min. potem se je zjasnilo. Razume se, da so bile ulice takoj prazne. Vse je pobegnilo. Orkan je grozno gospodaril. Izruval je več dreves, potrgal več napisov potni listov, napravil je mnogo škode po trgovinah in po javnih prostorih. Na Jelačićevem trgu je strela na mestu ubila neko žensko, blizu mesta je delalo več Bolgarov, ki so pobegnili v neki hlev, kjer so bili vojaški konji. Vihar je hlev podrl, en Bolgar po imenu Kartinov je bil ubit, več konj poškodovanih. Na tri delavce se je podrl zid, pod katerim so vedrili in im. poškodovani. V Crnomercu je udarila strela v opekarno in jo zažgala. Zgoraj je do tal. Vojništvo je pa pomagalo gasiti. Na vsakem kopalšču je nastala velika zmešnjava, ker je veter začel podirati kabine, kamor so bežali ljudje. Odnoslo je mnogo obleke. Ljudje so nagi in oblečeni bežali iz kabin. Po mestu in v okolici je mnogo škode.

V Budimpešti

Je dosegel orkan svoj vrhunec. V ogrski zbornici je bila ravno seja, ko se je nebo pomračilo in je začel divjati vihar nad mestom. Strela je udarjala vdar na vdar. V zbornico je večkrat treščilo. Poslanci so pobegnili. Graf Andrassy je bil ranjen od stekla, ker so šipe popokale, posl. Rakovskega je strela udarila na tla. V neki tiskarni je strela omamila 7 delavcev. Vsega skupaj je 7 ljudi mrtvih in 37 ranjenec. Toda po raznih drugih krajih je divjal vihar in uničil poslopja in vrtove.

Letošnje poletje je čudno soparno. Taki vremenski izbruhi so dokaz slabih časov. Včeraj je bil zopet soparen dan. Gore so vedno v megli.

Zanimiv špilon.

Župnik-veseljak in njegova ljubezen.

Dne 21. t. m. je bil v Thiberville prijet nemški župnik mesta Fontainela-Louvet zaradi špijonaže v korist Nemčije. Ta župnik je bil pravi tip veseljaka in lahkoživca. Nosi francosko ime Heurtebont. Nekoč je baje ta župnik v nekem nemškem listu čital, da se išče dopisnik za neki nemški list. In res je mož začel pošiljati razne vesti v francoskih prijavah na vzhodni meji. Od poveljnika v Thiberville je dobil tajni plan mobilizacije, ki je bil spravljen v nek zapечатeni kuverti.

Kmalu se je izvedelo, zakaj je sprejel župnik Heurtebont nemško ponudbo. Rabil je namreč denar za ljubezen. Njegovi prijatelji so to kmalu raznesli in nastal je pravi škandal.

Dne 14. t. m. so namreč videli župnika v družbi elegantne dame. Sploh je bilo znano, da ljubi gospod župnik veselo damsko družbo, taka stvar pa stane denar.

Ko so župnika zaslišali zaradi ovadstva, je rekel: »Duhovnik je človek, kakor vsak drugi in pač kot človek sem grešil zaradi ljubezni.« Potem ni hotel ničesar več izpovedati. Krasna Parižanka, 18letna krasotica, ljubitelja lepih obelk, v katero se je župnik čez glavo zaljubil, je izjavila, da se je z veselim župnikom seznanila v preteklem predpustu na zabavah v Montmartru. Župnik je bil oblečen v »civilno« obleko, trosil je denar na debelo, zabaval se je z ženskami in je sploh nastopal kot kak lahkoživec.

Pretekli teden — je rekla krasotica — je prišel župnik trikrat k meni na posete in je najino razmerje postalo bolj intimno. Zadnji dan je prišel k meni v duhovski obleki in ko sem začela kričati, mi je rekel: »Hotel sem se samo pošaliti. Ali ti ugajam v duhovski obleki? Nič se ne boj! Jaz sem bogat Amerikanec, ki išče samo zabave.«

Tako je govoril župnik. Pozneje je svoji lepotici priznal, da je res župnik in je hodil k nji v duhovski obleki; pri nji se je preoblekel, potem pa sta šla na nočne zabave.

Pred mesecem je prišel v Pariz in je pustil svoji ljubici pismo, naj pride v Bruselj ali pa v Köln. Njej se to ni zdelo čudno, ker je večkrat hodil v Nemčijo. Rekel je, da ima tam spor zaradi neke velike dedščine. Večkrat je prejel tudi iz Nemčije denarna pisma, in se je bahal, da njegova podjetja izvrstno uspevajo. »Ako mi pojde vse po volji — je rekel — boš dobila 200.000 frankov in boš živila kakor kraljica.«

Ona ga je vprašala: »Kaj si iznašel, da ti tako dobro nese? Nove bombe za Pruse?« On pa je rekel, da je stvar važna in da bo govoril o nji ob svojem času. Hotel jo je imeti pri sebi — toda njegova mati se je teza

branila. Nastal bi bil skoraj škandal. Denarja je imel seveda vedno dovolj. Njegova ljubica je razkošno živela. Te dni so mu prišli na sled in so ga zaprli. Preiskani so tudi njeno stanovanje, pa niso našli ničesar sumljivega. Ker bi župnik s svojimi dohodki ne mogel tako živeti veselo — je sprejel nemško ponudbo in je vzel domovino za denar. Francoski listi o tem veseljaku mnogo pišejo.

Najnovejša brzojavna in telefonska poročila.

PREKINJENI DIPLOMATIČNI ODNOSAJI.

Dunaj, 25. julija. Zunanje ministrstvo je izdalo ob pol osmi uri zvečer naslednje:

uradni komunikacije:

Ob pol treh popoldne se je zbral v konaku v Belgradu vojni svet, ki mu je predsedoval kralj Peter. Razun kralja so se vojnega sveta udeležili: prestolonaslednik Aleksander, ministriški predsednik Pašić z vsemi ministri. Po kratkem posvetovalju so zapustili vsi udeleženci vojnega sveta Belgrad ter odpotovali v notranjo Srbijo. S kraljem, prestolonaslednikom, ministri so odšli tudi vse vojaške čete, uradništvo in ves dvor. Vsi so se umaknili v notranjost države.

Ob treh popoldne je kralj izdal ukaz za splošno mobilizacijo. Ob šestih popoldne je bila oddana srbska nota avstro-ogrskemu poslaniku baronu Gieslu. Ker nota ne odgovarja zahtevam Avstro-Ogrske, je poslanik Giesl ob šestih in trideset minut zapustil z vsem osobjem avstro-ogrškega poslanstva Belgrad ter odpotoval v Zemun.

Diplomatični stiki med obema državama so prekinjeni. Se danes zvečer bodo izročene srbskemu poslaniku Jovanu Jovanoviću akreditivne listine.

MOBILIZACIJA RUSKE ARMADE.

Dunaj, 25. julija. Uradno se poroča, da je car odredil mobilizacijo celokupne ruske armade.

SRBSKA VLADA ODŠLA IZ BELGRADA.

Dunaj, 25. julija. Ministriški predsednik Pašić je prišel danes malo pred šestimi uro v avstro-ogrsko poslanstvo in je izročil baronu Gieslu noto, ki pa ni zadovoljevala avstrijskih zahtev. Poslanik je notifikiral prekinjenje diplomatskih odnosov in je ob pol 7. zapustil Belgrad. Srbska vlada s kraljem, prestolonaslednikom in dvorom je odšla iz Belgrada.

SEDEŽ SRBSKE VLADE.

Kot novi sedež srbske vlade je izbrano mesto Kragujevac.

SRBSKI POSLANIK IZ DUNAJA ODPOTOVAL.

Dunaj, 25. julija. Srbski poslanik Jovanović je zapustil Dunaj.

ŽELEZNIČNA SLUŽBA.

Dunaj, 25. julija. Zasebni promet na južni železnici je ustavljen.

RUSKA MOBILIZACIJA.

Dunaj, 25. julija. Mobilizacija ruske armade je bila danes odredjena.

GROZNE ŽRTVE BORZNIH SPEKULACIJ.

Dunaj, 25. julija. Dunaj je bil danes prizorišče nezasišanih borznih spekulacij.

Ob treh popoldne je prinesla »Neue Freie Presse« iz Belgrada vest, da je Srbija ugodila avstro-ogrskim zahtevam, ravno to vest je prinesel tudi »Volksblatt«. Posledica je bila, da so se na popoldanski borzi kurzi rapidno dvignili.

Po 6. uri je pa prišlo poročilo, ki je učinkovalo na borzi kot strela iz jasnega: »Vse nič res in diplomatske zveze s Srbijo pretrgane.«

100 in 100 ljudi, ki so se spustili v borzne spekulacije, je izgubilo vse svoje premoženje in so uničeni.

Borza je oblegana od velikanske množice, med katero se čuje pretresujoč obupen jok radi borzne nesreče.

DUNAJ MANIFESTIRA.

Tu so se vršile in se še vrše velike patriotične demonstracije.

Nadaljna poročila v posebni izdaji »Dnev«, ki se prodaja danes zjutraj v vseh trafikah.

Učenka

se išče za modro trgovino. Ista bi imela tudi prilikost, se šivati učiti.
Ponudbe na **A. Pöschl**, Marija Terezije cesta št. 7.

Za 3 K en par usnjatih čevljev za gospode in dame, črne ali rjave barve z močnimi usnjatimi podplati. Vsak naročnik, kateri naroči 8 parov čevljev, par po 3 K, dobi 1 par hoks ali ševro čevljev brezplačno. Razpoš. proti povzetju Arnold We. Magyarfalu, (Pozsonyer Comit.)

Slovenci! Kupujte sokolski znak!

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisani vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Svetujemo Vam, da kupite modne srajce bele in barvaste, turistijske, mehke ovratnike, kravate itd. pri Engelbert Skušek v Ljubljani, Dunajska cesta 7, ker je zares najcenejši.

Mizarskega vajenca sprejme takoj trdka Zorman & Skafar, mizarstvo z motornim obratom, Rimska cesta 16. Ljubljana. Prečna ulica 4.

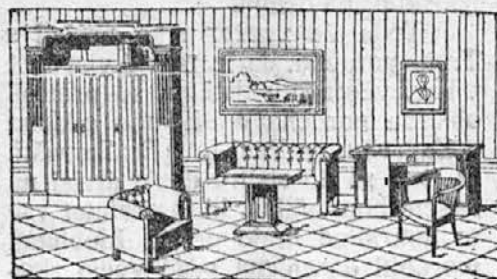
Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.

Popolna spalna oprava:

2 dvoradni omari, 2 postelji, 2 nočni omari in 1 umivalnik z marmornato ploščo in ogledalom izdelana iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta

K 350.—

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13—18.

Jamči se za solidno delo.

Cene konkurenčne.

Zahtevajte najnovejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik pohištva.

FRAN MALIS,

diploimiran krojač.
Trst. - Ulica Tor S. Piero 4 - Trst.
Podružnica: Nabrežina 99.

Edina primorska tovarna dvokoles "Tribuna"
Gorica, Tržaška ulica št. 26, prej pivovar. Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd.
F. Batjel
Gorica, Stalna ulica št. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Prodaj krojaško obrt v Ljubljani. Naslov v Anončni ekspedicijski Jos. Hočevar, Ljubljana. 683-x

Lepa stanovanja po dve sobi s pripadki se oddajo: eno za takoj, drugo za november, na željo tudi z vrtom. Tržaška cesta št. 43 in 45. 747-2

Iščejo se zastopniki proti visoki proviziji za obiske poljedelcev, obrtnikov, uradnikov itd. za razpošiljalnico sukna za gospode in dame. Vpeljani imajo prednost. Neveljani, ki imajo mnogo znanec, se vpetujejo. — Ponudbe pod "Tuchfabrik 4313" na HAASENSTEIN & VÖGLER, Praga II., Češko.

Sladko vino

za dame zdravniško priporočeno in močno vino iz južne Dalmacije priporočila

M. Žerjav, Strelška ulica št. 31.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TEREZIE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

SANATORIUM-EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEFZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANC

11.50 = Velika zaloga = 11

najfinejših, trpežnih in nogl najbolj priležnih

čevljev

za dame, gospode in otroke.

Viktorija Sterniša

Ljubljana,

Jurčičev trg št. 8.

Gg. učiteljem, učiteljicam in drž. uradnikom 15% popusta.

Vsakdo mora zadeti.

400.000 in 200.00 fr. znašajo glavni dobitki **turških srečk.**

6 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta. 475.000 oziroma 375.000 kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki skupine

5 oziroma 3 izbornih srečk.

13 ozir. 9 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avg.

Mesečni obrok od 4 K naprej. Za naročnike so določene nagrade in premije! — Pojasnila daje in naročila sprejema: **Glavno zastopstvo srečkovnega oddelka Češke industrijske banke v Pragi, Ljubljana.** — Naslov za pisma: **Srečkovno Zastopstvo Ljubljana 2.**

kontoristinja

vešča slovenske in nemške stenografije, strojepisja in vsaj za silo hrvatskega jezika. Začetna plača 100 K. — Vstop prej ko mogoče. Ponudbe pod **"Prijetna služba"** na "Anončno ekspedicijsko" Josip Hočevar v Ljubljani.

"Zdravnik želodca"

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izbornu upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Edna posebnost likerja je **Zdravnik želodca**

Zaradi pozne sezije.

Prodajam vse v moji zalogi nahajajoče se damske slamnike kakor tudi različen nakit po globoko znižanih cenah.

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg št. 21.

Kje kupite najcenejše in najboljše jeklo vsake vrste nože, britve, kuhinjske nože, škarje in obočalnike? Pri Ivanu Kraigerju, Ljubljana, Židovska ulica. — Prvi ljubljanski umetni in fini brusar z električnim obratom.

'Singer' divjalni stroji s neprekosljivi v trajnosti in vsestransko uporabo. 'Singer' sivalne stroje do bite samo v naših prodajalnah z "S" izveškom.

Singer Ko.

delniška družba šivalnih strojev.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Novomesto, Glavni trg št. 45.
- Kranj, Glavni trg št. 119.
- Kočevje, Glavni trg št. 79. -

Tovarniška zaloga pravih gramofonov in godbenih avtomatov.

A. RASBERGER, Ljubljana

Sodna ul. 5. Poleg c. kr. dež. sodnije. Sodna ul. 5.

Popravlja gramofonov in avtomatov strokovno in ceno.

Čudovito znižane cene!

Pristni panama	poprej K 10.—, 15.—, sedaj K 5.—
Girardi slamniki	" " 3.—, 4.—, " 1.—
lister obleke v modnih barvah	" " 20.—, 24.—, " 8.—
bele in sive sako za friserje samo	" " 20.—, 24.—, " 3.—
letne plašče za dame	" " 20.—, 24.—, " 6.—

Modne obleke za gospode.

Najnovejše v damski konfekciji. Kimono plašči, bluze, eponge kustumi in etamni obleke po znatno reduciranih cenah! Zaloga se mora po možnosti do konca avgusta razprodati, ker rabimo prostor za jesensko in zimsko konfekcijo, katero dobimo v ogromni izbiri.

Oglejte si 18 izložbenih oken.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 5-6. Telefon št. 132.

KUC

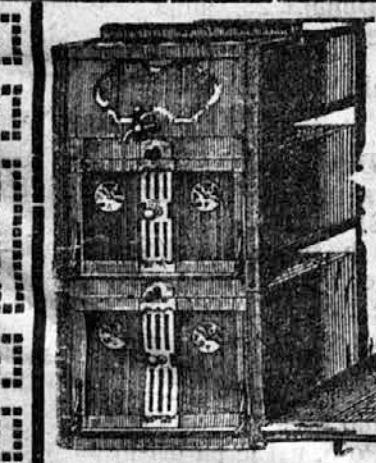
zdravniško priporočeno krl tvoreče vino daje moč in zdravje.

Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po pošttem povzetju K 4-80, Edina zaloga

Br. Novaković,

veletrgovina vina, Vermoutha, Marsale, Malage, Konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

Pozor stavbeniki! Pozor občinstvo!
Izgotovljene štedilnike
solidno domače delo, prodaja po jako nizkih cenah
Rudolf Geyer, ključar, mojster, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.
priporoča tudi vsa v stroko spadajoča dela, vrtno, — stopniščno in balkonske ograje, rastlinjake, l. t. d., ter vsa popravila. //

NOVO!

NOVO!

Zaloga pohištva 'Javor'

Ljubljana, Rimska cesta št. 16

priporoča slav. občinstvu svoje izdelke ter izvršitev vseh mizararskih del kakor opravo hotelov, prodajalen, izložb, vsa stavbna dela l. t. d.

Domače podjetje z mehaničnimi delavnicami.

Najnižje cene.

Točna postrežba.